

FEMAŘÁČEK

AKROSTYCH O OČÍCH DIVADELNÍKOVÝCH

Až jednou budu dospělý, říkal jsem si,
přestanu s tou slepou naivitou:
Koukat, abych viděl, dotýkat se, abych cítil...
Dětskýma plenkami zamávám naposledy.
Očima otevřenýma objevím si svět.
Odejdu od tvrdé lavice věčného odříkání,
od pouhého snění a fantazie.
Divadla mi netřeba, chci konečně žít.

A pak šla léta a dospělost nikde.
To už tak bývá, někomu dá kvinde.
Bude se potulovat s jinými a jinde.
Začátek, jak kdyby psal ho blbec Xenemünde.
Konce nedohlédneš, ledaže bych začal hnít.

- Milan Strotzer -

Až se v umění doberete té pravdy a víry, jaká je v dětských
hrách, pak se můžete stát velkými herci.

- Stanislavskij -

Dnešní a zítřejší program

sobota 18. 9.

Sok	12 ¹⁵ – 13 ⁰⁵	Komorní scéna Aréna Ostrava
režie Tomáš Volkmer
Tomáš Volkmer: Čertoviny
Sok	14 ³⁰ – 15 ¹⁰	Loutkářský soubor Čmukaři Turnov
K.O.Lektiv: Kašpárek chodí pěšky
Kuk	17 ⁴⁵ – 18 ³⁵	Naivní divadlo Liberec
režie Michaela Homolová
Iva Peřinová volně na motivy dánské pohádky:
Líný Lars a žabka kouzelnice
Kuk	20 ⁰⁰ – 21 ⁰⁵	DS Stopa Podještědského gymnázia Liberec
režie Milena Šajdková
Bří Čapkové: Ze života hmyzu

neděle 19. 9.

Kuk	10 ⁰⁰ – 11 ⁰⁰	DS DUHA Polná
režie Petr Vaněk
P. Vaněk a J. Smejkalová podle O. Sekory:
Ferda Mravenec v cizích službách |
|-----|-------------------------------------|---|

A zazvonil zvonec...

(porušení pohádkových pravidel)

Existují různé druhy zvonění. Když netrpělivě čekáte na telefon a konečně se ozve ono vytoužené tutání, dostaví se vám pocity přímo slastné. Naopak ranní zazvonění budíku po probdělé noci se podobá bouři v oblastech, kde vás všechny předpovědi počasí několikrát ujišťovaly o tom, že tady nikdy, ale skutečně NIKDY bouře nejsou. V okamžiku, kdy se zmítáte na vratké loďce uprostřed oceánu, máte pocit, že se proti vám spikly všechny elektronické přístroje. Jenom vaše materialistické já zabrání tomu, abyste budíkem se zabudovaným rádiem, který jste si loni sami vybrali k vánocům, nešvihli o zem. I když to s vámi myslí v podstatě dobře. Ale vysvětluje to hlavě, která se podobá přejetému nákladáku v kombinaci s mimozemskou potvorou. Ta vás pořád mlátí do krku v tom nejcitlivějším místě.

Samozřejmě, že někdy bijí zvony na poplach. Také svolávají do kos-tele. Někdy pryč i odlétají do Říma. Jestli jste to ještě nezažili, nic si z toho nedělejte. Svěřím vám sladké tajemství. Nezažil to ještě nikdo včetně mě. A

to jsem už zažila hodně. Například zvonícího Milana Strotzera. To je kapitola sama pro sebe.

Zvoní pravou rukou. Nemá velký zvonek. O to je ale naléhavější pohyb, kterým kyvadlo svého zlatavého miláčka rozhýbává. Ruka mírně zvednutá na úrovni ramen, ohnutý loket. Milan vypadá tak naléhavě jako jedna z loutek tahající za zvon na pražském orloji. (Jestlipak víte která?) Tím nechci říkat, že se Milana máme bát. On sice zvoní naléhavě, ale myslí to s námi dobře. Vždycky si takhle po roce zazvoní v Libici nad Cidlinou. Něco tak začíná.... Letos zazvonil počátek FEMADu 17.9. před 20 hodinou. Mělo to sice být mezi 19,30 – 19,40, ale je možné, že se své funkce zvoníka chopil už hyperaktivně předem a bimbál preventivně na celou Libici. Kdybyste ho někdy potkali se zlatý zvonkem v Praze, odvezte ho do Libice. Některé věci má prostě zažité. Femad je letos totiž už po 27.

Pohádky není konec...

- mik -

PRCEK NA STOJÁKA

pouze pro starší 18 let

RUM byl v dřívějších dobách nápojem pouze námořníků a pravých chlapů, neboť v kultivované společnosti se k jeho pití nesnížil nikdo. Změna nastala roku 1862, kdy španělský přistěhovalec Don Facundo Bacardi založil na Kubě lihovar. Třtinový cukr, rozličné karibské příchuti, a speciální způsob kvašení ve výsledku stvořilo nápoj, z něhož se stalo vyříbené pití vyšší společnosti. Již roku 1877 byl v Madridu oceněn Bacardi rum zlatou medailí za chuť a kvalitu. Světoznámý drink CUBA - LIBRE však nevynalezl vousec Castro, jak občas můžete zaslechnout. Cuba - Libre (rum a cola) namixovali američtí vojáci z Rooseveltova oddílu Divokých jezdců před bitvou o pahorek San Juan, když na konci minulého století jako dobrovolníci bojovali za osvobození Kuby ze španělského područí. Další světoznámý drink DAIQUIRI (dai-kie-rie) vznikl po již zmíněné španělsko americké válce, a opět jej namíchali Američané v časech, kdy jejich tým inženýrů razil štolu v železných kubánských dolech. **DAIQUIRI** proslavil spisovatel Hemingway.

Nejlepší je ovšem „PRAVÝ RUM ČESKÝ“, jehož chuť je specifická ne pro nedostatek kvalitních karibských přísad, ale především proto, že se filtruje přes dřevěné uhlí z měkkého dřeva, zatímco všude ve světě se k filtraci používá uhlí z dřeva tvrdého. **ČESKÝ RUM** proslavil pan doktor Strotzer.

ZVLÁŠTNÍ CENA pro přepečlivého čtenáře FEMADÁČKU, který v prvním čísle objeví **zásadní** chybu! Ceny předají skvostné redaktorky Pavlínka a Štěpánka, nebo úspěšný redaktor Vondruška junior. Chybu ohlaste písemně a s podpisem do redakce pod střešou v sobotu 18. září do 14,30 hodin.

- redakce -

PROTOŽE z baru do redakce vede přesně 49 - slovy čtyřicet devět - schodů, dospěli najatí žoldnéři redaktori k tomuto rozhodnutí. Jako poslední, to jest 50. schod uvedou vždy na jednu inscenaci tři reflexe, takže možná budou shodné, možná překvapivě rozdílné. Tyto reflexe jsou doplňkem k souhrnům seminářům žoldnéřů lektorů konaných v určených hodinách ve Vinárně.

Dramatická školička Svitavy – Karel Šefrna - **SVĚTLOVSKÁ BALADA**

Legendy, mýty, pohádky jsou magickou sítí, kterou život neustále rozšiřuje o nová oka, a která pod svým nadýchnutým baldachýnem spojuje předky, současníky a dědice onoho nesnadno definovaného seskupení lidí, označovaných jako národ. A nejen to. Propojuje jemnými útky i sousední a přes oceány vzdálené národy, a všem okysličuje žití. Takovému procesu se říká stále trvajícím a projevujícím se dobrý duch místa, aneb podle latiníků *genius loci*.

K výše uvedenému mne vyprovokoval zážitek z představení. Nešlo o proces vědomého pojmenování v průběhu představení, to se stalo až ex post. Od prvních taktů se ve mně probudila jistota, že mohu spočinout, že se mohu odevzdat do rukou těch na jevišti, neboť mě nezavedou, nezradí, ale bezpečně provedou baladickým příběhem jak babička vyprávěním na dobrou noc. Tím bych reflexi klidně mohl ukončit. Přesto se, už více přízemněji, pokusím pojmenovat zážitek - proč a čím se tak stalo. Za zásadní považuji komentáře, které se nesnažily postihnout celek situace, ale jisté momenty jednání, a které mne oslovovaly v dvojlomné podobě. Jednak ve smyslu drobného komentáře, jako reakce na jednání dramatické osoby a to uvnitř ztvárnění téže osoby, za druhé komentáře zásadnější, které na malé ploše, ale pro mne o to výrazněji, postihovaly vztah herce k dramatické osobě ve smyslu: „No ne, brácho, co to provádíš?“ Někdy se oba komentáře prolínaly, někdy se střídaly. Z toho, ale nejen z toho, plynul i laskavý humor. Prostě balada byla komponována s vášní a nadhledem, k čemuž přispívala živá hudba a vůbec celková melodičnost. Srdce balady prostoupilo do inscenačních výrazových prostředků, aby se z nich na okamžik vylouplo, zviditelněno srdcem lásky na tváři milenců. Co dále? Významová barevnost kostýmů, které určovaly příslušnost a prostředí, neboť scénografie byla stavěna z těl herců. Loutky s jarmarečním charakte-

rem, které animací tu zpřísňely, tu zkrásněly, a v milenecké dvojici těžily z kontrastu tvaru a něhy, se kterou herci realizovali téma. A také kopí připomínající silnou tužku črtající do těl hrdinů baladu samu, a zároveň obrazně píšící tutéž baladu do dávné kroniky, z níž ji svitavští vyjmuli a oživil. Tedy, ne že by všechno bylo jak má být, ale zážitek je mocnější, a anuluje nedotaženosti.

- Vladimír Zajíc -

Pro psaní reflexí, recenzí a ohlasů na představení všeho druhu existuje celá řada „osvědčených“ pouček. Jednou z nich je – když nevíš, jak začít, podívej se do programu inscenace a od něčeho se jistě odražíš. Podívala jsem se tam a vida - „Slovo o souboru“ bude mým odrazovým můstkem:

Je jich prý patnáct (Až na Honzu), ale o kousek výše je na obsazení sedmnáct jmen! Je jim prý patnáct (Až na Honzu), tak to už můžu ověřit těžko. Jejich IQ je prý patnáct (Až na Honzu), tomu věřím ze všeho nejmenší, ale jako gradace vtipu dobré. Jako gradace! To je to slovo!

Skupina sympatických lidí hraje příběh o nešťastné lásce, příběh podle staré pověsti. (Až na to, že nevím, jak to vlastně začalo, uprostřed se chytím – když se začne hrát a přestane vyprávět. A když hrdinku zabije hloupý rytíř, chci málem tleskat s malou holčičkou, protože to taky chápu jako konec. A ejhle, on je tu ještě jeden.)

Zjeví se mi sympaticky hravé výrazové prostředky, obrazy (klášter, javor), znaky (zamilování). (Až na to, že se těším, co mi takhle ještě předvedou a oni se zatím jenom opakují. A toho jelena byla škoda. To mohl být, panečku, obraz!)

Sympaticky zkouší jednotlivé situace z odstupu komentovat. (Až na to, že zase jen čekám, kam dál to poroste a ono nic.)

Raduji se, když vidím a slyším muzikanty přímo jako součást představení. Ještě víc se raduji, že děti (teď jsem je naštvála definitivně, ale slovo mládež je pro mě hrůzostrašné a dospělí ještě nejsou) všechny zpívají. (Až na to, že melodie zase nikam neroste, jakoby se opakovala a nepomáhá životi představení, což by měla a mohla a uměla.)

V polovině představení přestanu doufat v gradaci, ale moc a moc nerada, protože je mi zatěžko nedomýšlet. A tak mi to nedá nevrátit se ještě k jedné z posledních vět představení, kterou ovšem necituji doslova, význam však zůstává zachován: „Neplačte lidi, byla to jen hra, takové věci život provází...“ (Až na to, že...)

Promiňte, že tento článek postrádá gradaci.

- Pavlína Morávková -

Nadšení a nasazení. Radost ze hry. Tak se dá ve stručnosti charakterizovat představení Světlovská balada v podání dramatické školičky Svitavy při SKS. Už samotné slovo o souboru v letošním průvodci FEMADem

vystihuje postoj malých herců: "Dělat si legraci nejen ze sebe a hrát pro radost."

Členů svitavského souboru je patnáct (až na Honzu), je jim patnáct (až na Honzu) a mají IQ 15 (až na Honzu). To je patřičná nadsázka. O ní je celé představení.

Karel Šefrna „Světlovskou baladu“ napsal jako kramářskou píseň reflektující postoj současných -náciletých. Autor a režisér dětem jednoduše rozumí. Motivy láska, nenávist jsou „něžně shozené“ tak, aby neurážely. Lidské emoce jsou jemně ironizovány. Přitom je zachován základní motiv kramářských písní: velká láska končí velkou tragédií – Bertu omylem pod javorem, kde se schází se svým milým Kunem, zabije vlastní otec. Ten proto žalem umírá. Naděje však nikdy neumírá.- První větvička javoru začíná růst - vše může začít znovu...

Myslím, že není třeba hledat nějakou „velkou myšlenku“. Autor se o to ani nesnažil. Všechno je lehké a hravé. Nenásilná forma, jemný, zkušený, jednoduchý a „hodný“ humor, působí. A divák spolu s dětskými herci prožívá - s mírně ironickým nadhledem. Proto odpouští i technické nedostatky představení, jako mylné dívčí „pípnutí“ ve chvíli ticha nebo to, že loutka Berty někdy ztrácí „balanc“

Kulisy ve „Světlovské baladě“ v podání lidí fungují. Stejně jako jednoduché oblečení herců, barevné odstínění šatů symbolizující charakter a posláním hlavních postav a pohyby herců při ztvárnění zvířat. Muzikanti v pravém rohu scény dokreslují atmosféru – například úpějí housle v okamžiku, kdy letí šíp na jelena.

S dětskými herci se skutečně pracuje. Děti se baví. Na základě jednoduchých, osvědčených metod: jako třeba ztvárnění lásky amorovými šípy s kýčovitě červenými srdíčky, rtěnkou namalovanými symboly lásky na tváře milostného páru. To jsou způsoby ilustrace citů blízké určité věkové skupině. Každý z nás jí prošel, důvěrně ji zná a rád si jí připomene.

- Štěpánka Mikešová -

První souhrnný seminář

Na prvním semináři dospělých letošního FEMADu se sešlo asi 50 lidí. tradiční rozpačitý rozjezd se po chvilce rozproudil v zajímavou debatu, kde se mimo jiné řeklo:

Světlovská balada

Téměř všichni z přítomného osazenstva se shodli na tom, že představení bylo příjemné, ale monotónní. Potvrdil se tak názor Františka Zborníka: „Klíčová místa příběhu jsou ve stejném temporytmu.“ Přesto se ze hry „linulo příjemno“, které nebylo falešné. Jenže v příběhu kramářské písně je i něco víc, co není využité. Balada v podání dramatické školičky Svitavy je

podle diskutujících představení, které může být ještě lepší. To, že chybí struktura je režijní záležitost.

Výsledný divácký pocit však byl laskavý, milý a příjemný. Jen jsme dostali malý návod, stejně jako herci, strukturovat si svůj vztah k ději.

Objevily se i názory, že na vině je možná jistá divácká otupělost ve vnímání zpívaného textu. Jakási naučenost vypnout vnímání při zpěvu, který je jednoduší. Tím spousta dějově důležitých věcí uniká.

Obrazy z dějin národu českého I

Luděk Richter se zhostil velice náročného úkolu – zprostředkovat dětskému publiku Vančurův text. Ten obrazově pojednává o českých dějinách. Většina z přítomných kladně ohodnotila přístup, jakým je dětem podáván výňatek z české historie. (Zazněly názory o možném způsobu výuky dějepisu, proti kterému se jedna z přítomných učitelek dějepisu ohradila. Dějepis by se takhle dal podle ní učit pouze v případě, že děti už mají nějaký základ historie v hlavě. S tím se ale neshodli všichni.)

Jediný aktér na jevišti hraje pomocí červené čepice a dřevěné krabice plné dřevěných loutek. Otázka je do jaké míry se Richterovi podařilo vtáhnout diváka do děje, protože dramatické situace ve hře nebyly přesně vybudované. Způsob vyprávění je pořád stejný. Proto nejvíce vycházely na povrch akce: bedna, dřevo a furt se tam mydlej. (Definice jedné z dívenek) Podle arteterapeuta Bedřicha Čermáka Richter využil pouze mužský princip vnímání. Jako by zapomněl na city

Drobné reflexe dětí ze seminářů A,B

lektori: Marie Růžicková, Eva Kodešová, Marie Poesová, Bedřich Čermák

Světlovská balada:

Dívky nejvíc vyzdvihovaly lásku, pusinky a amorovy šípy, kluci akci a boj. Děti ale nedovedly dát dohromady příběh a ani nevěděly, proč otec nenávidí nápadníka Berty Kunu. Na malé děti působily jednotlivosti.

Doslova se líbilo:

- mečování, a jak se furt pusinkovali
- šípy lásky,
- jak bojovali
- jak zničili kostel,
- javor hraný dětmi
- zpěv
- pohybové ztvárnění scén

Obrazy z dějin národu českého.

Reakce dětí se rozdělily do tří skupin:

Absolutně negativní – tak reagovalo několik dívek, kterým se to vůbec nelíbilo. Podle nich to bylo pouze „rána, dřevo a furt se tam mydlej“. Podle Bedřicha Čermáka přílišné užití mužského principu zahalo dívky do defenzívy.

Neutrální – hrály figury a děti to nezasáhlo, bylo jim to jedno

Pozitivní – tak reagovali samí chlapci a jen jedno děvče. Šlo především o starší děti, které byly schopné domýšlet si

Podle dětí Luděk Richter tohle představení hrál z těchto důvodů:

- chtěl nám udělat radost, asi se mu líbila vlast, dějiny
- chtěl nás poučit
- chtěl ukázat, jak se válčilo
- asi je vlastenec
- škola hrou – srandou

12 dětí ze semináře B by na *Obrazy z dějin* šlo ještě jednou, jen tři ne. Sly by hlavně proto, že šlo o humornou, poučnou hru o dějepisu. Tři kvůli tomu, že se jim představení líbilo.

Seminář C se nejspíše utopil v Cidlině. Vyslané záchranné oddíly však nedokázaly v bystré vodě nalézt co seminaristy zajímalo či trápilo. Je též možné, že seminář C, i se svými vedoucími, se přesunul do alternativního vesmíru.

seminář D Světlovská balada

Loutkový muzikál, jinak též láska a nenávist či moudrý javor, dokázal seminář D celkem slušně odvyprávět. Při asociční hře se k představení vybavil smutek, láska, neštěstí, nenávist, smrt, radost a další. Na otázku, proč by na představení pozvaly svého kamaráda děti odpověděly: "Bylo to takový veselý, hezky zpívaný, a hráli to pro mladé lidi." Pohádka je podle dětí určena pro 10 a víceleté. Padlo zde i přirovnání k Shakespearovskému dramatu (*Romeo a Julie*). Dětem ani nevadilo, že příběh byl více odzpíván než hrán, a také nebyl brán jako pohádka, ale spíše jako příběh ze života.

Anketa: Jak se vám líbilo představení?

Dramatická školička Svitavy při SKS: Světlovská balada

Představení se mi líbilo, myslím, že děti to hrály rády a upřímně, že dávaly do toho své city a hlavně pro ně to mělo význam. *Kardachová Daniela*

No, představení bylo hezký, takový hudební, líbily se mi ty postavy. No zkrátka hezký. *Pavla Lubková, 10 let*

Bylo to dobrý, ta písnička se mi líbila, bylo to příjemný. *Simona Brachová*

Bylo dobrý, hlavně ta písnička. *Michal Kopuleť, 8 let*

Líbilo. *Václava Křesadlová*

Líbilo se mi to jako studijní práce s mladými lidmi. Bezva. *Majka Kotisová*

Divadelní společnost Kejklíř Praha: Obrazy z dějin národa českého I

Představení pro děti to je jedna věc, ale ten vázanej jazyk je hrozně těžkej a složitěj. Jinak samozřejmě jako pedagogická a vzdělávací akce ano. Ale připadalo mně to příliš jednotvárné a dlouhé. *Jiří Hlávka*

Toho pána znám. Jinak se mi všechny představení líbily, asi se mi budou líbit všechny představení, který zítra uvidím. *Eliška Mládová, 7 let*

Hodně se mi to líbilo, protože tam byly ukázky, který byly srandovní, třebaš dole byla loutka a když tam přišel, tak tam už nebyla. A měli tam něco i z minulosti, co byla pravda a něco, co ne. *Jakub Mlád, 10 let*

Velice se mi to líbilo, akorát se mi zdálo, že už to bylo trošku v pozdější hodinu než by bylo vhodné. *Ondřej Urbanec, Týdeník Nymbursko*

Ferda Mravenec v cizích službách

Režie	Petr Vaněk
Scéna	J.Smejkalová, M.Vaňková, P.Vaněk
Kostýmy	Marie Vaňková
Dramatizace	Jitka Smejkalová, Petr Vaněk
Hrají:	Petr Vaněk a Jitka Smejkalová

Slovo o souboru

Náš divadelní soubor oslaví v příštím roce třicáté výročí, ale v Polné je divadelní tradice mnohem starší. V loňském roce u nás proběhly oslavy 200 let ochotnického divadla, čímž se řadíme mezi čtyři nejstarší ochotnické soubory v republice. Náš soubor DUHA vznikl z iniciativy několika děvčat, která založila Klub milovnic kultury.

V posledních deseti letech se soubor strukturuje asi z pěti rodinných klanů, kdy hrají rodiče (rodiče to baví) i děti (ty musí). Tím je vyřešen další problém a to, zda manžel pustí manželku na divadlo nebo naopak. Největší úspěch zaznamenal soubor účastí na Jiráskově Hronově s inscenacemi Naši furianti, vlastní dramatizací knihy MacDonal-

ové Vejce a já pod názvem Kdo je tady slepice a pohádkou O pejskovi a kočičce, která byla na Hronově hodnocena jako jedna z nejlepších pro děti vůbec.

Zpravodaj 27. ročníku FEMAD 17. 9. – 19. 9. a 24. 9. – 26. 9. 1999

Náklad: 100 výtisků. Šéfredaktor : mgr. Vladimír Zajíc. Redaktoři: Štěpánka Mikešová, Pavlína Morávková. Technická a výtvarná spolupráce: Jaroslav Vondruška ml.

Cena: 2.- Kč